UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Fornicatio

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Ne timeatis multitudinem eorum, & impetum eorum ne formidetis. 1. *Macch*.4.

Da illis formidinem,& tabefac audaciam eorum, & commoueantur contritione ſua. *ibid.*

Quid timidi eſtis modicæ fidei? *Matth*.8.

Non turbetur cor veſtrum,neque formidet. *Ioan*.14.

Conſolamini puſillanimes. 1.*Theſſ*.5.

Vide Timor. Idem ſupra Fiducia.

Fornicatio.

❡ DEFINITIO. ET ETYMOL.

FORNICATIO,Græcè πορνεία, ας, ἡ, & πορνεῖον,η,τὸ, lupanar dicitur. Hebr. *Zenuth*. Oſe.4.11. *Zonach*, meretrix,ſcortum,fornicatrix, fornices, ſtabula,loca furua, obſcura & obſcœna captans ad libidines ſuas explendas, à verbo *Zanach*, fornicatus eſt, ſcortatus eſt,meretricatus eſt. Cognationem habet cum verbo *Zon*, diuertit in hoſpitium publicum. Apud gentes profanas in publicis diuerſoriis proſtituebant ſe meretrices viatoribus & aliis vili mercede. Inde proſtibula,fornicariæ,quadrantariæ dictæ. Eſt autem fornicatio omnis illicitus coitus, *vt habetur* 31.*qu*.2.*c*. *Meretrices*. §.*Qui ergo*. Proprie tamen eſt inordinatus concubitus naturalis,quo ſolutus ſolutam naturali vſu cognoſcit, ſolutus, inquam, quolibet vinculo coniugii,conſanguinitatis,affinitatis,ordinis,religionis ſeu voti.

Fornicatio,*Vt habetur* 36.*q*.1.*c*.*Lex illa*. licet videatur eſſe genus cuiuslibet illiciti coitus,qui fit extra vxorem legitimam, tamen ſpecialiter intelligitur vſu viduarum, vel meretricum, vel concubinarum.

Fornicatio dicitur à fornice, id eſt,arcu, ſeu opere concamerato, vbi Romæ fiebat fornicatio, & propriè eſt ſoluti cum ſoluta. *ſecundum B. Thom*.4.*ſent. diſtinct*. 41. *art*. 4. Fornix dicitur,vt nonnulli putant,à furno. Furnum verò veteres dixêre,quaſi furuum: & furnum,nigrum vel obſcurum dicebant. Suntque fornices loca in arcuum ſimilitudinem ædificata,ſubobſcura: inde fornicor,quod eſt meretricor, quoniam meretrices in fornicibus habitare conſueuerunt: inde fornicator & fornicatio deducuntur; hoc eſt,meretricator & meretricatio.

Fornicantes fœminæ cum clericis debent in ſeruitutem redigi. 32. *diſt. eos qui.*

Fornicatio non eſt multum aggerenda propter maius malum vitandum. 32.*q*.2, *Ancillam.*

Fornicandi occaſionem vt non det vxori maritus, ſe continere debet. 27.*q*.1.*Nubendi.*

Fornicationis propter ſolam cauſam vxor dimittitur, quantum ad cohabitationem.22.*q*.1.*Dixit Dominus.*

❡ DIVISIO.

Fornicatio eſt duplex,ſcilicet ſpiritualis, & corporalis ſeu carnalis.28. *q*.1.*Idololatria*, 32.*q*.7. *Non ſolum.*

Fornicatio ſpiritualis eſt idololatria, quam ſequuntur infideles, & quælibet noxia ſuperſtitio. 28.*q*.1. *Idololatria.*

Fornicatio ſpiritualis dicitur conſenſus mentis ad fornicandum, iuxta illud: *Qui viderit mulierem.&c*. 32.*q*.7. *Non ſolum.*

Fornicans Epiſcopus vel Presbyter cum ſua filia ſpirituali, ſi publicum eſt,debet deponi: ſi occultum, epiſcopus quindecim annis, & presbyter duodecim debet pœnitere. 30. *quæſt*. 1. *omnes*.& 2.*cap. ſeq.*

Fornicatio carnalis dicitur omnis pollutio immunda. 32. *q*.7. *per totum.*

Fornicatio ſimplex eſt peccatum mortale. *gl. in clem. Vltim. hær. in ver.non eſt*.& eſt ſoluti cum ſoluta.

Fornicationis excuſationem non affert neceſſitas famis: ſicut furti. *ff.de ritu nuptiar. l.palam*. §. Non eſt ſicut à furto, quia propter neceſſitatem res,quam furatur, eſt facta communis, ſed in fornicatione non eſt ita. Imò potius debet quælibet mala pati, quam malo conſentire, *vt* 32.*quæſt*. 5. *cap. Itane & gloſſ. in cap. Si quis de furtis.*

❡ LOCI BIBLICI.

Fornicatio iram Dei prouocat, *Deuter*.21.*v*.22.*Prouerb*.21.27.*Eccleſ*.19.3.*Ierem*.3.7.*Oſeæ* 4.14.1.*Corinth*.6.*v* 9.13.15. *Col*. 3. 5. *Hebr*. 13. *v*.4. corpus eneruat,& facultates abſumit, *Iob*.31. 12. *Prouerb*, 23. 27. & 29 3.& 31.3. *Eccleſ*.9. 6. infamiam adfert. 9. *v*.10. & 41.21.Fornicationis occaſiones vitandæ, *Eccleſ*.9.*V*.4.12. & 42. *v*.12. Fornicatio non ſolum in opere externo,ſed in affectu prohibetur, *Exodi* 20. 7. *Marci* 5.20. Fornicatio ſpiritualis, *Deut*.31.14. *Iudic*.2.17. & 8.*v*.27. 33. *Eſaiæ* 1.*v* 21.& 37.3. *Ierem*.3.1. *Ezech*.6.9.& 16.15.&c. *Oſeæ* 1. 2. & 24.& 4.15. *Apoc*.19.3.

❡ SENTENTIAE BIBLICAE.

Si ſeduxerit quis virginem,nec dum deſponſatam, dormieritque cum ea,dotabit eam,ac habebit eam vxorem. Si pater virginis dare noluerit,reddet pecuniam iuxta modum dotis, quam virgines accipere conſueuerunt. *Exodi* 22.

Si inuenerit vir puellam virginem, quæ non habet ſponſum, & apprehendens concubuerit cum ea, & res ad iudicium venerit: dabit qui dormiuit cum illa, patri puellæ quinquaginta ſiclos argenti,& habebit eam vxorem, quia humiliauit illam; non poterit dimittere eam cunctis diebus vitæ ſuæ. *Deut*.22.

Non des mulieri poteſtatem animæ tuæ, ne ingrediatur in virtute tua,& confundaris. *Eccl*,9.

Fornicatio mulieris in excellentia oculorum, & in palpebris illius agnoſcitur. 26.

Dimitte eum, ſeparatum eſt conuiuium eorum, fornicando fornicati ſunt. *Oſe*. 4.

Iram Dei prouocat.

Morietur,quoniam fecit nefas in Iſrael, vt fornicaretur in domo patris ſui,& auferes malum de medio tui. *Deut*.22.

Qui ſe iungit fornicariis,erit nequam, putredo & vermes hæreditabunt illum,& extolletur in exemplum maius, & tolletur de numero anima eius. *Eccl*.19.

Saturaui eos,& mœchati ſunt. Equi amatores & admiſſarii facti ſunt, vnuſquiſque ad vxorem proximi ſui hinniebat. Nunquid,ſuper his non viſitabo,dicit Dominus? *Ier*.5.

Non viſitabo ſuper filias veſtras (in præſenti) cum fuerint fornicatæ,& ſuper ſponſas veſtras,quum adulteratæ fuerint: quoniam ipſi cum meretricibus conuerſabantur, & cum effeminatis ſacrificabant,& populus non intelligens vapulabit. *Oſeæ* 4.

Fornicarii regnum Dei non poſſidebunt. 1.*Cor*.6.

Fornicatores & adulteros iudicabit Deus. *Hebr*.13.

Eſca ventri,& venter eſcis: Deus autem & hunc & has deſtruet: corpus autem non fornicationi,ſed domino ſuo, & Dominus corpori. 2.*Cor*.6.

Neſcitis,quoniam corpora veſtra membra ſunt Chriſti? Tollens ergo membrum Chriſti, faciam membrum meretricis? Abſit. An neſcitis, quoniam qui adhæret meretrici, vnum corpus efficitur? Erunt,inquit,duo in carne vna. Fugite fornicationem. Omne peccatum,quodcunque fecerit homo,extra corpus eſt: qui autem fornicatur, in corpus ſuum peccat. An neſcitis quoniam membra veſtra templum ſunt Spiritus ſancti,qui in vobis eſt, quem habetis à Deo,& non eſtis veſtri? *ibid.*

Timidis autem,& incredulis,& execratis, & homicidis, & fornicatoribus,& veneficis,& idololatris, & omnibus mendacibus, pars illorum erit in ſtagno ardenti igne & ſulphure, quod eſt mors ſecunda. *Apoc*. 21.

Conuerſionem retardat.

Non dabunt cogitationes ſuas, vt reuertantur ad Deum ſuum: quia ſpiritus fornicationum in medio eorum, & Dominum non cognouerunt. *Oſea* 5.

Corpus eneruat.

Homini fornicatio omnis panis dulcis,non fatigabitur tranſgrediens vſque ad finem. *Eccl*.23.

Fornicatio & vinum & ebrietas auferunt cor. *Oſeæ* 4.

Subſtantiam diſſipat.

Ignis eſt vſque ad perditionem deuorans,& omnia eradicans genimina. *Iob*. 31.

Fouea profunda eſt meretrix, & puteus anguſtus aliena. Inſidiatur à via quaſi latro,& quos incautos viderit, interficiet. *Prou*.23.

Qui autem nutrit ſcortum,perdet ſubſtantiam. 29.

Non dederis mulieribus ſubſtantiam tuam. 31.

Non des fornicariis animam tuam in vllo, ne perdas te & hæreditatem tuam. *Eccl*.9.

Hominem infamat.

Non offeres mercedem proſtibuli. *Deut*.23.

Omnis mulier, quæ eſt fornicaria, quaſi ſtercus in via ab omnibus prætereuntibus conculcabitur. *Eccl*.9.

Erubeſcite à patre & matre de fornicatione. 41.

Fornicatio diligenter vitanda affectu.

Nec deſiderabis vxorem eius,non ſeruum,non ancillam,non bouem,non aſinum,nec omnia,quæ illius ſunt. *Exodi* 20.

Attende tibi,fili mi,ab omni fornicatione, & præter vxorem tuam nunquam patiaris crimen ſcire. *Tob*.4.

Ego autem dico vobis,quia omnis,qui viderit mulierem ad concupiſcendum eam, iam mœchatus eſt eam in corde ſuo. *Matth*. *cap*. 5.

Viſum eſt Spiritui ſancto & nobis, vt abſtineatis à fornicatione. *Actor*.15.

Ne commiſceamini fornicariis. 1.*Cor*.5.

Neque fornicemur, ſicut quidam ex ipſis fornicati ſunt, & ceciderunt vna die viginti tria millia. 10.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aſſatu.

Cum aliena muliere non ſedes omnino, nec accumbas cum ea ſuper cubitum, & non alterceris cum illa in vino, ne forte declinet cor tuum in illam, & ſanguine tuo labaris in perditionem. *Eccl.9.*

Fornicatio autem & omnis immunditia, aut auaritia, nec nominetur in vobis, ſicut decet ſanctos. *Eph.5.*

Hæc eſt voluntas Dei, ſanctificatio veſtra, vt abſtineatis vos à fornicatione, vt ſciat vnuſque veſtrum vas ſuum poſſidere in ſanctificatione & honore, non in paſſione deſiderii, ſicut & gentes, quæ ignorant Deum. 1. *Theſſ.4.*

Actu.

Ne proſtituas filiam tuam: ne contaminetur terra, & impleatur piaculo. *Leuit.19.*

Non erit meretrix de filiabus Iſrael, nec ſcortator de filiis Iſrael. *Deut.23.*

Cum ſaltatrice ne aſſiduus ſis, nec audias illam, ne forte pereas in efficacia illius. *Eccl.9.*

Omni homini noli intendere in ſpecie, & in medio mulierum noli commorari. De veſtimentis enim procedit tinea, & à muliere iniquitas viri. Melior enim iniquitas viri, quam benefaciens mulier, & mulier confundens in opprobrium. 42.

Bonum eſt homini mulierem non tangere. 1. *Cor.7.*

Mortificate membra veſtra, quæ ſunt ſuper terram, fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiſcentiam malam, & auaritiam, quæ ſimulachrorum ſeruitus, propter quæ venit ira Dei ſuper filios incredulitatis, in quibus ambulaſtis aliquando cum viueretis in illis. *Coloſſ.3.*

¶ Patrvm Sententiae.

Fornicatio autem nulli impune conceditur. *Aug. de conflictu vitiorum & virtutum, & habetur 27. quæſt.1. Nubendi §. Forni-* [illegible]

[illegible] mœchia etiam fornicatio dicitur in Scripturis, ſed vtrum omnis fornicatio mœchia dici poſſit in eiſdem Scripturis, non mihi interim occurrit locutionis exemplum. Sed ſi omnis fornicatio mœchia dici non poteſt, vbi ſit in Decalogo prohibita illa fornicatio, quam faciunt, qui vxores non habent, cum fœminis, quæ viros non habent, an inueniri poſſit ignoro. Sed ſi furti nomine intelligitur omnis illicita vſurpatio rei alienæ: (non enim rapinam permiſit, qui furtum prohibuit: ſed vtique parte totum intelligere voluit, quicquid illicite rerum proximi aufertur) profecto nomine mœchiæ omnis illicitus concubitus, atque illorum membrorum non legitimus vſus probibitus debet intelligi. *Aug. ſuper Exod. & habetur 32.q.4. Meretrices §. Omnis.*

Nihil eſt iniquius, quam cauſa fornicationis vxorem dimittere, ſi ipſe conuincitur fornicari. Occurret enim illud: In quo alterum iudicas, teipſum condemnas. *Auguſtinus de Verbis Domini.*

In fornicatione non idcirco diuerſa ſit fornicatio, ſi mulier ſit pulchra aut deformis, ancilla aut ingenua paupercula aut opulenta, ſed qualiſcunque illa fuerit, vna eſt fornicatio. *Hieron. epiſtola ad Titum & habetur 14. quæſt.9. Fur autem. §. Quomodo.*

Dicit Dominus Euangelio: Quicunque dimiſerit vxorem, niſi ob fornicationem, & aliam duxerit, mœchatur: & qui dimiſſam duxerit, mœchatur. Sola fornicatio eſt, quæ vxoris vincit affectum; quæ cum illa vnam carnem in aliam diuiſerit, & ſe fornicatione à marito ſeparauerit, non debet teneri; ne virum quoque ſub maledicto faciat, dicente Scriptura; Qui tenet adulteram, ſtultus & impius eſt. Vbicunque igitur fornicatio eſt, vel fornicationis ſuſpicio, libere vxor dimittitur. Et quia poterat accidere, vt aliquis calumniam faceret innocenti, & ob ſecundam copulam nuptialem veteri crimen impingeret, ſic priorem dimittere iubetur vxorem, vt prima viuente ſecundam non habeat. *Idem, & habetur 32. quæſt.* [illegible]

Sicut non omnis congregatio hæreticorum Chriſti Eccleſia dici poteſt, nec caput eorum Chriſtus eſt: ſic non omne matrimonium, quo non viro ſuo ſecundum præcepta Chriſti vxor iungitur rite coniugium appellari poteſt, ſed magis adulterium. *Hieronymus, & habetur 32. quæſt. ſecunda. canon. Sicut non.*

[illegible] fornicator maioris criminis eſt, quia tollit membra Chriſti, & facit ea membra meretricis. Erunt quippe duo in carne vna, qui non eſt fidelis, nec credit in Chriſto, membra ſua facit membra meretricis. Qui credit, & fornicatur, Chriſti membra facit membra meretricis. E contrario infidelis in fornicatione ſua [illegible] vel ædificet templa idolo, neſcio. *Idem 32. quæſt. can.*

Conſiderandum pueris eſt, vt caſti & pudici permaneant, & [illegible] ad Eccleſias ſciant conuenire debere. Quia frequentius [illegible], quibus adhuc propter ætatem minus ſtabilem, pugna [illegible] futura ſit grauior, obſeruanda illis omnia cum timore, & [illegible] omnia cauendum à fornicatione, quæ initium ad idololatriam [illegible] habet, & neceſſe eſt vtrumque nouerit, qui ſequutus eſt alte[illegible]. *Idem ad Damaſum Papam.*

Deus ſine peccato eſt, qui non fecit peccatum; homo autem ad imaginem Dei eſt. Fugite ergo fornicationem, perſequuntur enim vos illecebræ peccatorum, perſequitur libido, ſed tu fuge tanquam furioſam dominam, quæ ſi te comprehenderit, nec de die, nec de nocte requieſcere ſinet, exagitat, vrit, incendit. *Ambroſius de fuga ſeculi.*

Non ſolum de commiſſa fornicatione peccatum regnat in homine, ſed ſi adhuc delectetur, atque animum teneat, procul dubio regnat. Fornicatio carnis adulterium eſt, fornicatio animi idolorum eſt ſeruitus. Eſt autem ſpiritualis fornicatio, de qua Dominus ait? Qui viderit mulierem ad concupiſcendum eam, iam mœchatus eſt eam in corde ſuo. Omnis immunda pollutio fornicatio dicitur, quamuis quiſque diuerſa turpitudinis voluntate proſtituatur. Ex delectatione enim fornicandi varia gignuntur flagitia, quibus regnum Dei clauditur, vt homo à Deo ſeparetur. Inter cætera ſeptem vitia vitium fornicationis maximum ſcelus eſt, quia per carnis immunditiam templum Dei violatur. *Iſidor. & habetur 23.q. 7. Non ſolum.*

Cui impulſu Dæmonum mens ad delectationem fornicationis impellitur, diuini iudicii metus, æterna tormenta incendii, ante oculos præponantur: quia omnis pœna grauioris ſupplicii formidine ſuperatur. Sicut enim clauus clauum expellit, ita ſæpe recordatio ardoris gehennæ, ardorem excludit luxuriæ. *Iſidorus de ſummo bono, lib.3. cap.39.*

¶ Emblemata.

Cauendum à meretricibus.

Andreæ Alciati. Emblema. LXXVI.

Sole ſata Circes tam magna potentia fertur,
Verterit vt multos in noua monſtra viros,
Teſtis equum domitor Picus, tum Scylla biformis,
Atque Ithaci poſtquam vina bibere ſuos,
Indicat illuſtri meretricem nomine Circe,
Et rationem animi perdere quiſquis amat.

Tumulus meretricis.

Emblema. LXXIV.

Quis tumulus? cuia Vrna: Ephyrææ eſt Laidos: ah! non
Erubuit tantum perdere Parca decus?
Nulla fuit tum forma illam iam carpſerat ætas,
Iam ſpeculum Veneri cauta dicarat anus.
Quid ſcalptus ſibi vult aries, quem parte leæna
Vnguibus apprenſum poſteriore tenet?
Non aliter captos quod & ipſa teneret amantes:
Vir gregis eſt aries, clune tenetur amans.

Ocni effigies, de iis, qui meretricibus donant quod in bonos vſus verti debeat.

Emblema. XCI.

Impiger haud ceſſat funem contexere Sparto,
Humida que artifici iungere fila manu.
Sed quantum multis vix torquet ſtrenuus horis,
Protinus ignaui ventris aſella vorat.
Fœmina iners animal, facili congeſta marito
Lucra rapit, mundum prodigit inque ſuum.

In amatores meretricum.

Emblema. LXXV.

Villoſa indutus piſcator tegmina capræ,
Addidit vt capiti cornua bina ſuo,
Fallit amatorem ſtans ſummo in littore ſargum,
In laqueos ſimi quem gregis ardor agit.
Capra refert ſcortum: ſimilis fit ſargus amanti,
Qui miſer obſcœno captus amore perit.

Vide, Meretrix, Scortum, Scortatio.

Fortitudo.

¶ DEFINITIO ET ETYMOL.

FORTITVDO, Græce ἀνδρεία, ας, ἡ, & ἀνδρεῖος, ου, ὁ, fortis & virilis dicitur. Eſt autem fortitudo aggreſſio terribilium, vbi mors imminet propter bonum commune ſaluandum. *ſecundum Ariſt. lib.3. Ethic.*

Fortitudo eſt virtus, quæ animum ſuper periculi metum agit, nihilq; niſi turpia timia, tolerat fortiter vel aduerſa, vel proſpera. Præſtat autem fortitudo magnanimitatem, fiduciam, ſecuritatem, magnificentiam conſtantiam, tolerantiam, firmitatem. *ſecundum Macrobium.*

Fortitudo eſt ſcientia perferendarum, vel affectio animi in patiendo ac perferendo, ſummæ legi parens ſine timore. *ſecundum Cic. lib.4. Tuſc. quæſt.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN